sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri Jan Müller
Fyritøksstjóri Kristjan Dahl
Ljósmyndari Kalmar Lindenskov

Blaðfólk Randi Jacobsen · Dagny Joensen · Tórfinn Smith · Hilmar Jan Hansen · Justinus Eidesgaard

Útgevari, uppseting og prent P/f Sosialurin
Bústaður Argjavegi 26 Argjum

Postadr. Postsmoga 78 110 Tórshavn
Telefon 11820
Telefax 14720

Shell má lurta eftir mótmælunum

Oddagrein

Í skrivandi stund verður Shell-oljugoymslupallurin Brent Star sleipaður av leiðini í Norðsjónum móti føroyska fiskimarkinum. Hann verður á leiðunum við Rose Mary banka um eina viku. Og tað er greitt, at nógv kann gerast eftir eini viku, tá hugsað verður um at steðga hesi ætlanini hjá stórfyritøkuni Shell at søkkja oljupallin í Norðuratlantshavi.

TAÐ sær ikki mætari út enn at alt Europa er á gosi. Eingin vil góðtaka, at ein av heimsins ríkastu fyritøkum brúkar havið sum køst, nú partur av oljuútbúnaðinum ikki kann brúkast longur. Eingin ynskir, at tann tíðin, tá eitt nú bretar beindu fyri kemiskum burturkasti í Norðsjónum, nú skal endurtaka seg, hesaferð í Norðuratlantshavi. Líka míkið hvussu lítil dálkingin frá Brent Spar er, so eigur tað ikki at verða góðtikið, at oljuvinnan ikki skal lúka somu treytir sum onnur vinna, tá tað snýr seg um at rudda upp eftir seg.

FYRI okkum føroyingar er hetta ikki bert eitt prinsippmál. Tað er nógv meira enn tað. Tað er sum løgmaður so væl málber seg í blaðnum í dag av stórum psykologiskum týdningi fyri okkara útflutning, at vit kunnu siga kundunum frá, at hann kemur úr heimsins reinasta havi. Tann dag tá høvini kring Føroyar verða kirkjugarður og køstur hjá oljuvinnuni kunnu vit pakka saman.

HER er bert ein vegur at ganga, og tað er at steðga ætlanini hjá Shell. Vit føroyingar gera tað ikki einsamallir, men vit eiga, í hvussu er bæði landsstýri og løgting, at mótmæla hesi ætlan upp á tað harðasta hvønn dag sum gongur og sum Brent Star kemur nærri sini endastøð.

LÍKT er til, at mótmælini og hóttanirnar um boykott longu hava virkað, tí ovasta leiðslan í Shell í Hálandi sigur seg nú vilja umhugsa støðuna. Tað verður so ikki føroyingum fyri at takka, at henda ætlan, sum onkur nevnir svans, verður steðgað. Tí kunnu vit takka felagsskapinum Greenpeace fyri, sum var tann, ið tók upp málið og forfylgdi tí. Latið okkum ikki blanda spurningin um grind og grindaherferð uppi her. Tað er tað helst onkur, sum ynskir. Men hesi tingini hava einki við hvørt annað at gera. At ein felagsskapur sum EIA við alskyns lygnum og manipulatiónum roynir at dálka føroyingar kann als ikki samanberast við arbeiðið hjá Greenpeace at steðga øru Shell-ætlanini. So tað er eftir okkara tykki skeivt, tá SEV-stjórin í Føroyum sammetir herferðina hjá Greenpeace móti Shell við herferðina hjá EIA móti grindadrápi. Flestu lond eru ímóti at brúka havið og havbotnin til køst. Shell ger uttan iva eitt stórt arbeiði fyri ikki at dálka umhvørvi. Hví gera undantak her!

Sosialurin

Royal Greenland fótin fastan í Vági:

Fyrrverandi Polarfrost fer nú aftur til verka

Felagið Southern Seafood, eitt felag undir stovnan hevur gjørt ein trý ára sáttmála við Føroya Fiskavirking um leigu av flakavirkinum, fyrrverandi Polarfrost í Vági.

Føroyingar hava í mong ár lagt grønlendingum lag á hvussu fiskiskapur skal rekast og nú kunnu grønlendingar løna okkum aftur. Stóra grønlendska felagið Royal Greenland fer at fáa ein týðandi lut í virkinum í Vági. Royal Greenland skal læra føroyingar at fáa eitt munadygt skiftisavlop burturúr virking av innfluttum frystum fiski.

Stovnandi aðalfundur verður í nýggja felagnum leygardagin og nógvir suðuroyingar hava longu tekn að partapening í nýggja felagið, felagið hevur eisini fingið góða undirtøku aðrastaðni í landinum.

Í fyrstu atløgu er ætlanin at russiskur fiskur skal virkast til blokk og seljast gjøgnum Royal Greenland serliga til amerikanska marknaðin. Her skal søludugnaskapur til, tí dollarin er sera lágur í løtuni.

Í einum tíðindaskrivi skriva stigtakararnir, at longu frá byrjan verður farið undir vørumenning. Miðað verður ímóti, so tíðliga sum gjørligt, at hava eina breiða framleiðslu, sum í so stóran mun sum gjørligt verður grundað á somu rávøru.

Fyrstu vikurnar verður ein virkisleiðari frá Royal Greenland á virkinum fyri at fáa eina góðskustýringarskipan innkoyrda. Framleiðslu- og góðskustýringsskipanin skulu tryggja at framleiðslan livir upp til tey krøv, sum innflytarar og almennir myndugleikar seta tílíkum virkjum, stendur í tíðindaskrivinum.

Ætlanin er at fara undir at virka fisk beint eftir Ólavsøku. Tá tættulig gongd er komin á verða millum 100-120 fólk í arbeiði.

jústinus

lesarabrøv

Latið MTV vera

Nu hevur verið hoyrt sum slatur, at MTV skal takast burtur úr Rás Tórshavn. Latið fyri Guds skyld MTV fáa frið! MTV er tað einasta, ungdómurin í Havn hevur. Eg skal geva Emil, sum skrivaði í Dagblaðnum 2. juli, rætt, tá ið hann sigur, at tann ungdómurin, sum ikki iðkar ítrótt, er skótí ella okkurt annað, einki hevur at taka sær fyri. Og í vikuskiftinum er ongastaðni at fara hjá teimum, sum er ímillum 14 og 18 ára gomul. Tey sleppa ikki inn í Club 20 og onnur støð, har 18 ára aldursmark er, og eru ov gomul at fara í barnadans. MTV verður tí ofta brúkt, áðrenn ein fer í býin í vikuskiftinum um trý tíðina.

Men MTV verður ikki bara brúkt til dagdvølju. Í MTV kann ungdómurin fylgja við klæðnamótanum, nýggju sangunum o.a. MTV hevur eisini verið við í menningini av tí enska málinum í høvuðsstaðarøkinum. Mong foreldur kunnu ásanna, at tey hoyra orð sum »cool« og onnur ensk orð verða uppaftur tikin alla tíðina og er vorðin sum ein partur av føroyska málinum. Hetta kann kallast málspilla, men hetta er bara ein »dilla« sum so nógv annað og fer helst burtur aftur um nøkur ár. Tað er heilt burturvið at taka MTV burtur, tí tað er tað einasta, vit hava her í Havn, og latið okkum hava tað í friði og náðum. Takið heldur TV3 burtur, sum bara hevur havt tær somu sendingarnar umaftur og umaftur, alla ta tíðina, vit hava sæð tað.

Hvussu ofta hava vit ikki sæð Columbo og Kojak endursendar? Og nústaðni er TV3 farið undir at senda Knight Rider, sum varð víst í SvF fyri uml. 10 árum síðani!!!

Men tað er ikki bara ungdómurin, sum hyggur at MTV. Eg veit um nógv foreldur, sum hyggja at hesi rás. Ein teirra er pápi mín. Hann hevur ofta sitið og reypað fyri mær, tá ið hann hevur sæð eitt sjónbandalag við onkrum orkestri, mær dámar, og eg ikki havi sæð tað.

Mín meining er, at MTV skal varðveitast í staðin fyri at hyggja at hungursneyð og kríggi 24 tímar um samdøgrið á BBC World.

Eg skal at enda takka næmingum á Háskúlanum fyri at savna undirskriftir saman ímóti BBC World. Vónandi verða tað nógv, sum skriva undir. Eg vóni at ungdómurin fer at berjast fyri at varðveita MTV, so vit ikki verða aftan fyri í menningini av mentan og móta í restini av heiminum.

Kom og ger okkurt við tað!

Við ungdómskvøðu

D.O.

Viðmerking

Uttan at leggja meg út í at kommentera flytingina hjá ávísum blaðmanni og húski hansara, havi eg hug at koma við eini viðmerking.

Eg haldi at tað er flott av Onnu og Sonna at siga sum er og tað bart út – og eg vóni at tit nýta ta tíðina, tit eru burtur, læra eina rúgvu, súgva til tykkara og koma frísk heimaftur.

Ein mýta millum manna er, at tey, ið rýma, lata okkum onnur eftir á klettunum við øllum avansinum, færri og færri eru at gjalda rokningina fyri 80'ini, vit hanga uppá alt og so koma tey aftur, tá ið tað byrjar at lýsna og byrja so uppá nýtt at forbrúka.

Nøkur stór lygn man tað neyvan vera, at vit øll meira ella minni hava hug at siga renn meg, nú er nokk – eg orki ikki at opna fyri útvarpinum meira – eg orki ikki at hoyra hesi nýfrelstu oraklini úr Tinganesi til tíðir Florence Nightengale lík til aðrar tíðir Maciavelli lík.

Hvat er at kanna í 80'unum?

Vit vita øll hvat er galið – vit bøta dag og dagliga, líkamliga, sálarliga og økonomiskt.

Ongin meirluti var fyri stýring. Onki P-tal, tað gekk út yvir ta persónligu frælsina hjá borgarunum.

Ongin landsbanki, teir privatu bankarnir skulu nokk ansa sær sjálvum.

Onga víðkaða Almannastovu, tí tað lá ikki til føroyingar at gerast arbeiðsleysir.

Onki sosialt trygdarnet, ongar sosialar íbúðir, tí tað skuldi ein og hvør rættur føroyingur klára til seg og síni.

Nú er mururin rapladur fyri langari tíð síðani, men enn eru vit ikki komin á føtur aftur.

Mýtan um tey, ið rýma, loysir ongar trupulleikar, men sáðar mistreysti.

Tað er uppá tíðina at koma á føtur aftur, at seta spurningar. Hvussu vilja vit liva? Sum bíðdarar, trælir ella sum fuglurin? Hvussu skal samfelagið síggja út? Hvat hava vit ráð til?

Hesir spurningar eru grundleggjandi fyri okkara tilveru sum fólk.

Valið er frítt, um vit ynskja at liva sum flóttafólk í øðrum londum, ella vit vilja berjast fyri einum sterkari og rættvísari samfelagi.

Susanna Holm

Íslands-vinir!

17. juni fagnaðurinn verður í Róðrarnaustinu á Argjum og byrjar með borðhaldi kl. 19.30.
Kostnaður kr. 200,-.

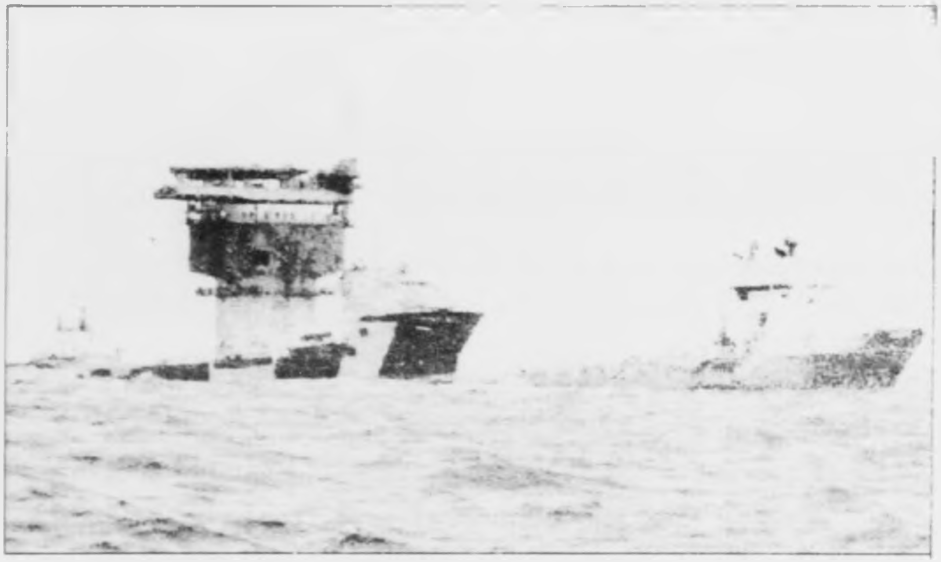

Bygdarstevna á Strondum

Sunnudagin verður bygdarstevna á Strondum. Tað eru tað Stranda Ítróttarfelag og Strálan, sum skipa fyri, og er tiltakið til frama fyri ungdómsarbeiðið í bygdini. Stevnan skuldi verið 2. hvítusunnudag, men varð av serligum orsøkum avlýst.

Stevnan byrjar tó longu leygarkvøldið við stórum stevnuþingi. Um kvøldið verður dansur í Bygdarhúsinum fyri bæði tey yngru og tey eldru. Í Stórasali fer Rockwall at spæla og í kjallaranum fara Flemming og vinmenn at spæla góð danslög fyri tey meira tilkomnu.

Sunnudagurin byrjar við kirkjugongd. Kl. 15.00 verður kapproður 5-mannafør við gentum og dreingum og 6-mannaførini við kvinnum røgva 1000 m, meðan hinar bátsmanningarnar røgva 1500 m. Eftir kapproðurin verða onnur tiltøk uppi í Bygdarhúsinum sum t.d. tivoli, brotssparkskapping, eydnuhjól og mat- og køkutombola. Kl. 18.00 verður ein skemtidystur á tí nýggja fótbóltsvøllinum á Strondum. Málini eru júst sett upp, so hetta verður óivað fyrsti dysturin á hesum vøllinum. Kl. 19.30 verður barnadiskotek og tað verður ókeypis. Filmurin hjá Katrini Ottarsdóttir, »Maðurin, sum slapp at fara«, verður sýndur kl. 20.30. Filmurin hevur verið væl vitjaður bæði í Havn og á Strondum. Hetta verður seinasta sýningin á Strondum. Teir, sum hava hug at darta, sleppa eisini at royna seg. Kl. 21.00 verður snarkapping í dart. Ein fastur táttur á stevnuni nú í fleiri ár er »Syngið við« og byrjar hetta kl. 22.30. Sungið verður í matstovuni og endar stevnan við hesum tiltakinum.

Løgmaður um Shell-ætlanina:

– Vit hava skyldu til at mótmæla

-Vit mugu gera alt vit kunnu at forða Shell í at søkkja ein oljugoymsluпall við føroyska markið

Tað er sera óheppið fyri okkum, ger Shell álvara av at søkkja ein av oljugoymslupallum sínum nær hendis føroyska fiskimarkinum. Vit mugu gera alt vit eru mentir fyri at forða hesum óskili.

Hetta sigur ein rættiliga avgjørdur løgmaður við Tíðindablaðið Sosialin, nú stórfyritøkan Shell ætlar at søkkja ein av sínum oljupallum sunnan fyri føroyska fiskimarkið.

Edmund Joensen sigur, at tað er ábyrgd okkara at gera alt fyri at forða fyri, at havið kring Føroyar, sum verður mett sum heimsins reinasta, nú fær eitt vanaligt umdømi.

Reina havið kring Føroyar hevur ómetaliga stóran psykologiskan týdning, tá tað snýr seg um at selja okkara fiskavørur.

Verður burturkast so sum tungmetallir og radioaktiv evni koyrt í havið stutt frá okkum, so er tað sera sera óheppið fyri okkum, og eg haldi tí, at føroyingar eiga at mótmæla.

Uppá fyrispurning um ikki landsstýrið átti at mótmælt søkking av burturkasti, eisini tá tað galt næstu grannar okkara, eitt nú við Norðsjógvin og ikki bara tá tað rakar okkum, sigur løgmaður, at hetta er helst rætt principielt.

– Har eru vit kanska so lítlir og tað eru so nógv onnur lond, sum vara av og sum mótmæla. Her hjá okkum hava vit rætt og slætt skyldu til at tala at. Tað er heilt natúrligt, at vit føroyingar taka málið upp og gera tað so kraftiga sum gjørligt.

Løgmaður heldur tað vera eitt gott hugskot, um tað eru føroyingar, sum taka stig til at fara út við skipi á leiðina, har pallurin skal søkkjast, og har gera vart við sína ónøgd.

jan

SER-TILBOÐ
÷50%
við vaksan av myndum
50x75 Fyrr 245.- NÚ 95.-
40x60 Fyrr 178.- NÚ 85.-
30x45 Fyrr 128.- NÚ 65.-
20x30 Fyrr 48.- NÚ 25.-
SMS FOTO & VIDEO
Postboks 1058 · 110 Tórshavn · Tlf. 19820

Hús ynskjast til keyps í Havn

Hús ynskjast til keyps miðskeiðis í Havn. Mugu vera í góðum standi. Prísuppskot uml. 700.000 kr.

Ætla tit at selja, skriva so til: Sosialurin, box 76, 110 Tórshavn, undir

Bill. mrk. A-1

Lívdin, Dj. í Gellsgøtu 1

Opið er soleiðis: Mikukveld frá kl. 20–23, fríggjakveld og leygarkveld frá kl. 19.00 til 01.00, og sunnukveld frá kl. 19.00 til 23.00.
Aldursmarkið er 16 ár.

Tað eru ikki evnini í Brent Spar, sum eru vandamikil, men sjálv ætlanin at søkkja hann so tætt hjá okkum, sigur Arne Nørrevang

Professari í lívfrøði um Brent Spar:

Føroyingar eiga at mótmæla harðliga

- Vit liva av fiski, og tað verða lond sum Føroyar, ið verða harðast rakt, um søkkingar av eitt nú goymslupallum við eiturevnum umborð fara at vinda upp á seg, sigur Arne Nørrevang, professari í lívfrøði.

Brent Spar verður spakuliga togaður á Rosamary Banka, har hann skal søkkjast. Shell er komið í harðan andróður av teirri vána umtalu, felagið hevur fingið, og í Føroyum, her oljuvinnan nærkast, harmast fólk um, at goymslupallurin kanska endar í dýpinum sunnan fyri fiskimarkið.

Ein teirra, sum heldur, at føroyingar avgjørdir eiga at mótmæla, at Brent Spar verður søktur, er Arne Nørrevang, professari í lívfrøði og ráðgevi hjá oljuráðleggingarnevndini í umhvørvismálum.

Hann sigur, at tað er sera óheppið, um Brent Spar fer í havsins djúpa favn, tí so er fordømi skapt, og fleiri oljufeløg kunnu tá koma og siga, at tey vilja søkkja sínar gomlu oljupallar.

Føroyingar eiga at vera vaknir í hesum málinum. Vit liva av tí, sum er í havinum, og tað verða lond sum vit, ið verða meinast rakt, um dálkingin av havumhvørvinum vindur uppá seg, sigur Arne Nørrevang.

Nógv verður gjørt burturúr, nú Brent Spar skal í havið, men Arne Nørrevang skilir ikki rættuliga, hví so nógv verður talað um tey evni, sum sigast vera umborð á Brent Spar.

Sagt verður, at 50 tons av olju eru umborð, men so smáar nøgdir forkoma ikki umhvørvinum, sigur hann.

Tað er ikki pallurin sjálvur, sum er størsta hóttanin móti umhvørvinum, men sjálv ætlanin, og henni eiga vit at mótmæla so harðliga, vit kunnu, bæði hjá Shell og gjøgnum danir, sigur Arne Nørrevang.

Komur bretum væl við

Hann heldur, at tann parturin í málinum, sum kann fara at fáa einamest burtur úr ósinginí um Brent Spar, eru bretar.

Teir hava nú í einum einstøkum máli møguleika at broyta ta illa umtoktu avgerð, ið loyvið til søkkingina er, og soleiðis kunnu teir siga umheiminum, at teir vildu verja umhvørvið kortini.

- Tað er ein róng mynd, um tað hendir, tí eitt nú kjarnorkuverkið Sellafield lekur framvegis geislavirkin evni út, og í aðrar mátar eru bretar ikki serliga penir, tá teir sleppa sær av við vandamikið burturkast, sigur Arne Nørrevang.

uni

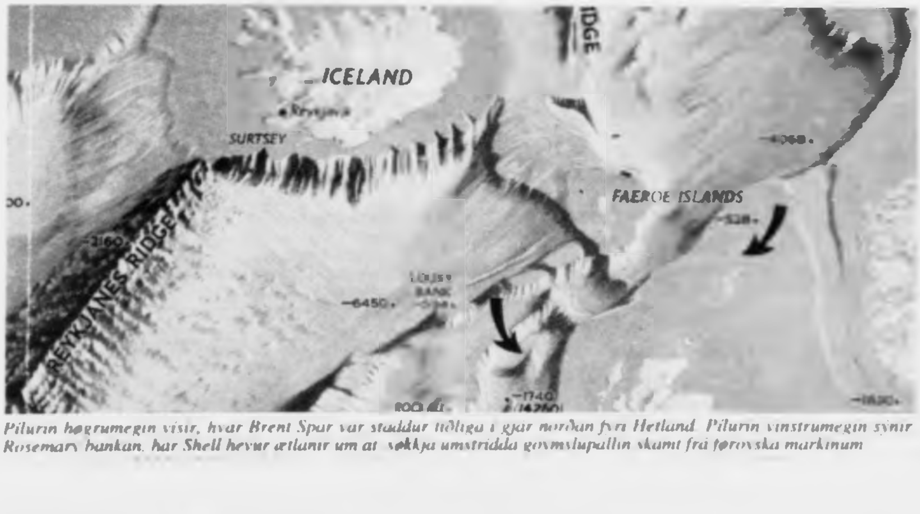

Pílurin høgrumegin vísir, hvar Brent Spar var staddur tíðliga í gjár norðan fyri Hetland. Pílurin vinstrumegin sýnir Rosemary bankan, har Shell hevur ætlanir um at søkkja umstridda goymslupallin skamt frá føroyska markinum.

Shell vil tingast um pallin

Boykottini eru nú so umfatandi, at oljufelagið er til reiðar at tosa um søkkingina av Brent Spar

Oljufelagið Shell er nú undir so hørðum trýsti, at tað bjóðar seg til at tingast um ætlanirnar at søkkja Brent Spar við Rosemary Banka.

Hetta upplýsti stjórin á hollendska Shell í gjáramorgunin.

Hann segði fyri hollendska sjónvarpinum, at hann kundi ímynda sær, at bretska stjórnin orsakað av altjóða trýstinum er til reiðar at taka málið til umrøðu av nýggjum.

Eftir at hollendski Shell-stjórin hevði verið á skigganum, var ein annar talsmaður fyri oljufelagið í fjølmiðlunum og segði, at hann var skelkaður av teimum boykottunum, sum eru settar fram móti Shell, og at tingingar verða um Brent Spar.

Hollendska Shell eigur 60 prosent av øllum oljufelagnum, og tað man hava sítt at siga, nú umboðini í Hollandi gera vart við seg.

Umhvørvismálaráðharrin í Hollandi, Margreet de Boer, og búskaparmálaráðharrin, Hans Wijers, hava sagt, at tey fara ikki at keypa bensin frá Shell, av tí at felagið ætlar at søkkja Brent Spar, og Greenpeace fer framvegis harðliga til verka við at mæla til boykott av ymsum slag.

uni

Frá NORÐOYA KUNNINGARSTOVU

Tey vælumtóktu

FØROYAKVØLDINI

byrja nú aftur í Klaksvík.

Tað fyrsta verður

leygarkvøldið 17/6, kl. 19.00

Danskir gestir vera við. Borðið verður dekkað við alskyns føroyskum mati. Føroyskt undirhald, sangur og føroyskur dansur er eisini á skránni.

Tekningartisti liggur á Kunningarstovuni.

Norðoya Kunningarstova